

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

Asia

Komission tiedonanto “Sosiaalisen suojelun nykyaikaistaminen yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja taloudellisen koheesion lisäämiseksi: työmarkkinoilta kauimmas etääntyneiden ihmisten aktiivisen osallisuuden edistäminen”

U/E-tunnus:

EUTORI-numero:

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti eduskunnalle selvitys komission tiedonannosta “Sosiaalisen suojelun nykyaikaistaminen yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja taloudellisen koheesion lisäämiseksi: työmarkkinoilta kauimmas etääntyneiden ihmisten aktiivisen osallisuuden edistäminen”.

Ylitarkastaja

Tuomas Leppo

LIITTEET Perusmuistio STM2008-00125, selvitys komission tiedonannosta

Asiasanat	sosiaalinen suojelu, sosiaalipolitiikka
Hoitaa	STM, TEM
Tiedoksi	EUE, OPM, SM, UM, VM, VNEUS, YM

KVT

Suoanttila Tiina

17.04.2008

Asia

Komission tiedonanto ”Sosiaalisen suojelun nykyaikaistaminen yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja taloudellisen koheesion lisäämiseksi: työmarkkinoilta kauimmas etääntyneiden ihmisten aktiivisen osallisuuden edistäminen”

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

1. Komissio antoi otsikossa mainitun tiedonannon 17.10.2007.
2. Työllisyys-, sosiaalipolitiikka-, terveys- ja kuluttaja-asiainneuvosto hyväksyi aiheesta päätelmät kokouksessaan 5.12.2007
3. SPC, Sosiaalisen suojelun komitea asetti neuvoston päätelmiin perustuen epävirallisen työryhmän kokouksessaan 14.3.2008. Työryhmän tehtävänä on valmistella ehdotuksia tiedonannon ja neuvoston päätelmien edellyttämistä jatkotoimista.

Komissio aikoo antaa syyskuussa 2008 uuden tiedonannon, johon sisältyy ehdotus neuvostolle aktiivista osallisuutta koskevista suosituksista. Euroopan parlamentti käsittelee ehdotuksen ja antanee niitä koskevan päätöslauselman.

Komitean työryhmä jatkaa toimintaansa syksyn 2008 ja kevään 2009 aikana valmistellen sosiaalisen osallisuuden politiikan monitoroinnin ja arvioinnin viitekehystä.

Aihealue sisältyy sosiaalipolitiikan keskipitkän aikavälin toimintaohjelmaan, mistä komissio antanee ehdotuksensa kesäkuussa 2008.

Asiaa käsitellään neuvoston kokouksessa kesäkuussa ja epävirallisessa neuvoston kokouksessa, joka kokoontuu Ranskan puheenjohtajakauden alussa (2.7.2008).

Asiakirjat:

KOM(2007)620 lopullinen, 17.10.2007, Komission tiedonanto neuvostolle, Euroopan parlamentille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle, ”Sosiaalisen suojelun nykyaikaistaminen yhteiskunnallisen oikeudenmukaisuuden ja

taloudellisen koheesion lisäämiseksi: työmarkkinoilta kauimmas etääntyneiden ihmisten aktiivisen osallisuuden edistäminen”

15191/07 SOC 454 ECOFIN 455, ehdotus neuvoston päätelmiksi

The Social Protection Committee, Establishment and mandate of an informal SPC working group on active inclusion, Brussels 14.3.2008

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Poliittinen yhteistyö sosiaalisen suojelun edistämiseksi, avoin koordinaatio, SEY artikkelit 143-145

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

[Perustamissopimuksen artikla(t), päätöksentekomenettely (esim. yhteispäätös)]

Käsittelijä(t):

STM, neuvotteleva virkamies Arto Koho, 160 73827

STM, neuvotteleva virkamies Viveca Arrhenius, 160 73771

STM, neuvotteleva virkamies Merja Huovinen, 160 73197

TM, Anna Bruun, EU –koordinaattori, 010 60 48017

Suomen kanta/ohje:

Suomi on hyväksynyt neuvoston päätelmät ja siitä seuranneet toimet sosiaalisen suojelun komiteassa. Keskustelun yhteydessä monet jäsenmaat, Suomi mukaan lukien, ovat vaatineet komissiolta tarkempaa selkoa siitä, mitä tarkoitetaan avoimen koordinaation yhteistyön vahvistamisella, mistä komissio aikoo antaa tiedonannon, ja siitä, mitä tarkoitetaan laatukysymyksiä painottavalla viitekehyksellä sekä siitä, millainen on tämän yhteistyön suhde yleishyödyllisiä sosiaalipalveluja koskevaan valmisteluun.

Pääasiallinen sisältö:

1. Tiedonanto: Komissio painottaa tiedonannossaan köyhyyden ja sosiaalisen syrjäytymisen ehkäisemiseksi kokonaisvaltaista toimintatapaa ja kaikkien merkittävien toimijoiden osallistumista sekä integroimista. Komissio ehdottaa kokonaisvaltaista strategiaa, jota voidaan kutsua aktiiviseksi osallisuudeksi. Strategialla pyritään kehittämään ”aktiivista hyvinvointivaltiota” tarjoamalla räätälöityjä työllistymisreittejä ja varmistamalla, että työkyvyttömät voivat elää ihmisarvoista elämää ja antaa mahdollisimman hyvän panoksen yhteiskunnalle. Aktiivisella osallisuudella tuetaan Lissabonin strategiaa ja EU:n kestävän kehityksen strategiaa.

Tiedonannossa kiinnitetään huomiota aktiivisen osallisuuden edistämiseen kolmella aihealueella: **toimeentuloon liittyvä taloudellinen tuki syrjäytymisen estämiseksi, pääsy työmarkkinoilla sekä laadukkaiden palvelujen saatavuus.**

Tiedonanto aktiivisesta osallisuudesta ja tiedonanto joutoturvasta ovat toisiaan täydentäviä. Tiedonannossa ei ehdoteta uusien prosessien käynnistämistä, vaan jo olemassa olevien prosessien keskinäistä vuorovaikutusta.

Riittävästä taloudellisesta tuesta tiedonannossa todetaan sama kuin vuonna 1992 annetussa suosituksessa syrjäytymisen estämiseksi. Ensinnäkin on tunnustettava ihmisen perusoikeus riittäviin resursseihin ja tukee ihmisarvoisen elämän varmistamiseksi. Toiseksi, yksilöitä kannustetaan ottamaan vastaan työtä tai osallistumaan koulutukseen työllistymisen edellytysten parantamiseksi ottaen huomioon yksilön ikä, terveys ja perhetilanne. Kolmanneksi jäsenmaiden tulee ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin ja järjestää myös syrjäytymistä ehkäisevien toimien seuranta.

Työmarkkinaesteiden poistamisessa noudatetaan niitä suuntaviivoja, jotka on hyväksytty yhteisessä työllisyysstrategiassa. Niissä korostetaan aktiivisia ja ennalta ehkäiseviä työmarkkinatoimia sekä ohjausta ja räätälöityjä koulutustoimia. Työllisyysuuntaviivojen mukaan jatketaan vero- ja etuusjärjestelmien kannustimien kehittämistä ja esteiden poistamista. Toimien kohteena oleville on turvatta riittävä sosiaaliturva. Työmarkkinoiden kysyntätekijöihin pyritään vaikuttamaan pyrkien lisäämään uusia työpaikkoja muun muassa uutta yritystoimintaa edistämällä ja tarpeellisia lainsäädäntötoimia valmistelemalla.

Palvelujen saatavuuden osalta tiedonannossa on korostettu yhtäältä toimia palvelujen saatavuuden edistämiseksi, mukaan lukien kysymykset kohtuullisista hinnoista ja toisaalta toimia palvelujen laadun kehittämiseksi. Laadun kehittämisen yhteydessä korostetaan toimintojen arviointia ja hyvien käytäntöjen edistämistä. Tässä yhteydessä tiedonannossa on mainittu myös yleishyödylliset palvelut.

Tiedonannon mukaan aktiivista osallisuutta lisäävät sellaiset palvelut, jotka (1) tukevat yksilöitä henkilökohtaisissa ongelma- ja kriisitilanteissa, (2) lisäävät yhteiskuntaan ja työmarkkinoille osallistumisen mahdollisuuksia, (3) vahvistavat osallistumisen mahdollisuuksia niiden osalta, jotka vammaisuuden tai terveydentilan takia joutuvat muita huonompaan asemaan sekä (4) lisäävät sosiaalista asuntotuotantoa.

Tiedonannon lopussa korostetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja sidosryhmien kuulemista ja samalla käynnistettiin konsultaatio, jonka määräaika päättyi 28.2.2008. Tämä konsultaatio on jäänyt vähemmälle huomiolle kuin samaan aikaan käynnissä ollut konsultaatio Euroopan sosiaalisen todellisuuden kartoituksesta ja sosiaalisen suojelun yhteistyön tulevaisuudesta.

2. Neuvoston päätelmät: Päätelmäehdotus rakentui Portugalissa, Azoreilla 16.-17.10.2007 pidetyn kuudennen pyöreän pöydän kokouksen puheenvuoroissa esitettyjen näkemysten ja puheenjohtajan kokouksesta laatiman avainviesti –yhteenvedon pohjalle.

Päätelmissä jäsenvaltioita pyydetään:

- tekemään aktiivisesti yhteistyötä komission käynnistämässä toisen vaiheen kuulemisessa sekä ottaa riittävästi mukaan työmarkkinajärjestöt sekä muut asiaankuuluvat tahot keskusteluun.

Päätelmissä sosiaalisen suojelun komiteaa ja työllisyyskomiteaa pyydetään:

- tutkimaan yhteistyössä komission kanssa olemassa olevia indikaattorisuunnitelmia, jotta voidaan varmistaa aktiivisen osallisuuden eri ulottuvuuksien asiaankuuluva seuranta ja edistää jäsenvaltioiden onnistuneiden kokemusten arviointia, sekä

- toimimaan läheisessä yhteistyössä komission kanssa kaikissa aktiivisen osallisuuden politiikkaa koskevan valmistelun tulevissa vaiheissa.

Päätelmissä Euroopan komissiota pyydetään:

- toimimaan tiiviissä yhteistyössä komiteoiden kanssa aktiivisen osallisuuden politiikan seurannan ja arvioinnin edistämiseksi;
- tunnistamaan niitä politiikan alueita, jotka ovat olennaisia osallisuuden kestävää edistämistä ja Lissabonin strategian tavoitteiden saavuttamista varten;
- voimistamaan yhteistyötä sosiaalisen suojelun komitean kanssa parantaakseen indikaattoreita ja tietojärjestelmiä ja kehittääkseen niiden kykyä tuottaa laadukasta, ajantasaista ja vertailukelpoista tietoa aktiivisen osallisuuden eri puolista;
- varmistamaan läheisessä arvioivassa yhteistyössä em. komiteoiden kanssa Lissabonin strategian yleisessä viitekehyksessä sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävien tavoitteiden johdonmukaisuus ja yhtenäisyys; sekä
- kehittämään ehdotuksia sosiaalisen suojelun ja sosiaalisen osallisuuden avointa koordinaatiota varten, ottaen huomioon käynnissä olevan konsultaation tulokset ja avoimen koordinaation yhteistyön uuden vaiheen, ja pyrkien parantamaan asiaankuuluvaa toimeentulon tukea ja pääsyä työmarkkinoille sekä sosiaalipalveluihin.

Päätelmissä komissiota ja jäsenvaltioita pyydetään:

- edistämään sosiaalista osallisuutta koskevien toimien poliittista näkyvyyttä ja kohottamaan niiden profiilia, koska ne ovat olennainen osa strategisia poliittisia välineitä kun pyritään taloudellisen ja sosiaalisen kehityksen edistämiseen Lissabonin strategian, kestävä kehityksen strategian ja muiden strategioiden yhteydessä sekä pyrittäessä ylläpitämään niiden tiiviitä yhteyksiä ja keskinäistä vuorovaikutusta;
- parantamaan sosiaalisen osallisuuden toimenpiteiden hallintamekanismeja sekä, tiiviissä yhteistyössä asiaan kuuluvien komiteoiden kanssa, kehittäen niiden yhteistyötä ja sosiaalisen osallisuuden tavoitteiden yhdistämistä muihin poliittisiin päämääriin, joista on sovittu Euroopan tasolla, parantamaan avoimen koordinaation prosesseja pyrkien edistämään politiikkoja, joilla tuetaan työmarkkinoille pääsyä ja asiaankuuluvaa sosiaaliturvaa.
- ottamaan asianmukaisella tavalla huomioon pyöreän pöydän kokousten, köyhyyttä koskevien yhteisten kokousten sekä muiden vastaavien kokousten päätelmät avoimen koordinaation prosessien kehittämiseksi ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden tavoitteiden edistämiseksi Euroopan tasolla; sekä
- edistämään vuotuisen ja nyt jo vakiintuneen köyhyyttä ja sosiaalista syrjäytymistä koskevan pyöreän pöydän kokouksen käytännön kehittämistä toteuttamalla myös koeluonteisesti ministeritason pyöreän pöydän kokous lokakuussa 2008, jotta eri osapuolten poliittista osallisuutta voitaisiin parantaa sekä edistää sidosryhmien ja jäsenmaiden viranomaisten välistä tiedonvälitystä, kuten kuudennessa pyöreän pöydän kokouksessa Azoreilla 16-17. lokakuuta ehdotettiin.

3. Sosiaalisen suojelun komitea, SPC: Komitea hyväksyi kokouksessaan 14.3.2008 mandaatin epäviralliselle työryhmälle, joka valmistelee yhteistyössä komission kanssa ehdotusta niistä yleisistä periaatteista, joilla sosiaalisen osallisuuden yhteistyötä voidaan edistää. Työ pohjaa komission syksyllä 2008 antamaa tiedonantoa, johon sisältyy ehdotus suosituksista jäsenmaille. Komitea käsittelee ehdotusta kokouksessaan 2.7.2008.

Työryhmän mandaatti kattaa kaikki komission tiedonannon aihealueet eli toimeentuloon liittyvä taloudellisen tuen syrjäytymisen estämiseksi, pääsyn työmarkkinoille sekä laadukkaiden palvelujen saatavuuden.

Kansallinen käsittely:

Jaosto 25, sosiaaliasiat 22.-23.10.2007 (kirjallinen menettely), 9.11.2007 ja 22.-26.11.2007 (kirjallinen menettely), 21.1.2008
Jaosto 29, työllisyys 22.-23.10.2007 (kirjallinen menettely)

Eduskuntakäsittely:

Suuri valiokunta 30.11.2007

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Euroopan parlamentin työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan oma-aloitemietintö, Elisabeth Lynne, INI/2007/2104, 9.10.2007. Mietintö hyväksyttiin täysistunnossa 15.11.2007.

Ed. Lynnen mietintö koske suoranaisesti sosiaalisen todellisuuden kartoista koskevaa tiedonantoa ja konsultaatiota, mutta se kattaa laajasti sosiaalisen suojelun yhteistyöhön liittyviä ajankohtaisia kysymyksiä.

Samoja kysymyksiä on sivuttu EP:n kannanotoissa joustoturvasta.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Taloudelliset vaikutukset:

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Asiasanat	sosiaalipolitiikka, sosiaalinen suojelu
Hoitaa	STM, TEM
Tiedoksi	EUE, OPM, SM, UM, VM, VNEUS, YM
